

2025-12-09

Handläggare
Nils Wahlman
08-508 265 63**Till**
Exploateringsnämnden
2026-01-22

Skrivelse av Jan Jönsson (L) om behovet av skärpt kontroll av avfallshantering. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Thomas Andersson
FörvaltningschefAnders Jonsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Exploateringsnämnden har fått en skrivelse från Jan Jönsson (L) om behovet av skärpt kontroll rörande avfallshantering på remiss. Skribenten önskar svar på tre frågor gällande skärpt kontroll av avfallshantering.

Exploateringskontoret säkerställer på tre sätt i upphandlingar och avtal att inga kriminella aktörer är inblandad i avfallshandlingen:

- Kontroller av leverantörerna vid upphandling och så länge avtalet är i drift att inga oegentligheter förekommer så långt det är möjligt.
- Reglering i våra avtal som ställer tydliga krav på leverans och uppföljning.

Exploateringskontoret
StadsmiljöFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 265 63
Växel 08-508 276 00
nils.wahlman@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

- Informationsutbyte och samarbete med andra aktörer såsom polismyndigheten och miljöförvaltningen för att förbättra hantering och få kännedom om avfallsbrott.

Exploateringskontorets förslag för hur samverkan för att motverka brottsupplägg i avfallsområdet kan förbättras:

- Utveckla samarbete med polismyndigheten, ekobrottsmyndigheten, miljöförvaltningen och byggande bolag och förvaltningar till en mer kontinuerlig dialog om pågående projekt

Exploateringskontorets förslag för hur uppföljningen kan förbättras:

- Digital spårning av avfallstransporter för att minska risken att avfall hamnar på fel ställe.

Remissen

Exploateringsnämnden har fått en skrivelse från Jan Jönsson (L) om behovet av skärpt kontroll rörande avfallshantering på remiss från kommunstyrelsen för svar senast den 3 februari 2026. Skribenten önskar svar på följande frågor:

1. Hur säkerställer kommunstyrelsen att stadens upphandlingar och tillståndsprövningar av avfallsaktörer innehåller tillräckliga kontrollmoment för att motverka kriminella aktörer?
2. På vilket sätt avser kommunstyrelsen att förbättra samverkan med polis, länsstyrelse, Naturvårdsverket och andra relevanta myndigheter för att upptäcka och motverka avancerade brottsupplägg inom avfallsområdet?
3. Kan kommunstyrelsen redovisa hur stickprovskontroller och uppföljning av avfallsentreprenörer görs i dag, och hur dessa kan stärkas?

Detta tjänsteutlåtande utgår från exploateringsnämndens verksamhet. Exploateringskontoret kommenterar inte utformningen av tillståndsgivning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen stadsmiljö.

Exploateringskontorets synpunkter och förslag

Nedan besvaras de ställda frågorna i skrivelsen var för sig.

1. Hur säkerställer kommunstyrelsen att stadens upphandlingar och tillståndsprövningar av avfallsaktörer innehåller tillräckliga kontrollmoment för att motverka kriminella aktörer?

Kontroller vid upphandling

Exploateringskontoret kontrollerar att ekonomin är i ordning samt att inga skatteskulder föreligger vid upphandlingen. Likaså kontrolleras att nyckelpersoner hos entreprenören inte är dömda för brott, eller att allvarliga brister i yrkesutövandet har förekommit.

I de projekt där lösningen Rättvist byggande tillämpas, kontrolleras kontorets underentreprenörer på samma sätt.

Kontoret handlar upp rivningsentreprenader separat där det är möjligt. Därigenom kan mer specifika krav ställas i upphandlingen och mer tydlig kontroll och uppföljning genomföras direkt av kontoret.

Avtalsvillkor

Genom att ställa specifika krav i våra avtal på hur avfallsleveransen ska genomföras samt hur den ska kontrolleras och följas upp, skapas bättre förutsättningar för att oegentligheter ej ska kunna förekomma. Viten utgår om entreprenören ej uppfyller kraven.

Kontoret begränsar underentreprenörsleden till två i alla våra entreprenader, vilket också möjliggör bättre kontroll.

Informationsutbyte med andra aktörer

Polismyndigheten och ekobrottsmyndigheten

Exploateringskontoret har direktkontakt med nationella samordnaren för miljöbrott hos polisen. Kontoret har fått information som varit till god hjälp och kan också anmäla misstanke om brott.

Kontoret har genomfört en utbildningsinsats med hjälp av ekobrottsmyndigheten för att bättre förstå hur brotten begås och vad kontoret kan göra för att minska riskerna.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningen driver tillsyn av avfallshantering i flera led. Bland annat genomförs rivningstillsyn. Här sker direktdialog med kontorets projekt.

Miljöförvaltningen tillsammans med stadsledningskontoret har också satt upp en databas där miljöbrott rapporteras.

2. På vilket sätt avser kommunstyrelsen att förbättra samverkan med polis, länsstyrelse, Naturvårdsverket och andra relevanta myndigheter för att upptäcka och motverka avancerade brottsupplägg inom avfallsområdet?

Exploateringskontoret arbetar löpande med att ständigt förbättra den egna hanteringen och de egna resursernas kunskap.

Det sker idag samarbete med flera parter vilket skulle kunna fördjupas. Från och med den 1 december är det enklare att ha dialog med Polisen kring pågående projekt då en ny lag träder i kraft som gör att Polisen kan dela information avseende misstankar. Även kontakten med ekobrottsmyndigheten kan utvecklas vidare för att bättre förstå hur brotten genomförs och utvecklas.

Dessutom kan informationsutbyte mellan de byggande förvaltningarna och bolagen fortsätta att utvecklas.

3. Kan kommunstyrelsen redovisa hur stickprovskontroller och uppföljning av avfallsentreprenörer görs i dag, och hur dessa kan stärkas?

Kontroller och uppföljning av avfallsentreprenörer idag

Exploateringskontoret utför löpande kontroll på alla entreprenörer för att säkerställa att ekonomin är i ordning och att inga brott föreligger.

I projekten rapporterar avfallsentreprenörerna varje månad avfallsstatistik från avfallsmottagare till kontoret. Likaså ställs krav på att entreprenören ska anteckna och rapportera farligt avfall. Rapportering till Naturvårdsverket ska uppvisas på anmodan.

Förbättringar av kontrollen

Exploateringskontoret har i projektet Slakthusområdet, med hjälp av huvudentreprenören Skanska, testat digital realtidsspårning av alla fordon och transporter med hjälp av GPS-tracker. Det pågår diskussioner i kontoret att testa detta i ytterligare ett projekt. Detta skulle vara en metod för att minska risken att avfall inte hamnar på fel ställe.

Slut**Bilaga**

1. Skrivelse av Jan Jönsson (L) om behovet av skärpt kontroll av avfallshantering